

1912
Kiepis

Kiepiselőből

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:			
Helyben:		Vidéken:	
Egy óra	1 kor	Egy óra	1 kor. 50 fill
Negyedévre	3 "	Negyedévre	4 " 50 "

Felelős szerkesztő
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok.
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

A nehéz mesterség

Debrecen, szeptember 6.

Mit tenne ön, — ezel a vezérszóval intézhetnénk körkérdést az olvasókhöz, a politikusokhoz, sőt a művelt külföldhöz, — mit tenne Ön, ha azt tűzné ki céljául, hogy az egész magyar ellenzékkel békés megegyezésre akarna jutni? Ha minden áron azt akarná, hogy a magyar képviselőház öszre valamelyes nyugoti formában kezdje meg üléseit; ha szakadatlanul üldözni akarná a békeajánlatokkal, a kibontakozási módokkal, a megegyezés formuláival, ha rá akarná kényszeríteni a higgadt tanácskozás hajlandóságát, szóval, ha az ellenzékbeli sípoló és kereplő zenekar és festői felvonulásokat rendező társulat helyett ellenzéket akarna csinálni, — mit tenne Ön?

A kérdés, igen nehéz. Főként, mert mindennap újra kell rá válaszolni. Néhány nap előtt Andrássy Gyula gróf kifejti, hogy a házszabályok kérdését mi módon kellene orvosolni. Tisza István gróf, akinek fölfogását, ítéletét sohase irányítja az, hogy valamelyik idea, javaslat poliikai barátjától, vagy ellenfelétől jön-e, — azt mondja Andrássy gondolatára: ez valami, ezen a bázison találkozhatunk a béke keresésében. Hát ma már nyilatkozik Andrássy Gyula: — az istenért, valahogy ebből béke ne legyen, hiszen ahhoz sokkal több, sokkal teljesíthetlenebb dolog

Egy királyleányról

Irta: Radó Lili.

Volt egyszer egy királyleány. Egyedül nőtt fel, az édesanyja kicsi korában itt hagyta egyedül, a királykisasszony szeretet nélkül élt és meghült a szive a nagy, komor várkastélyban. Meghült a szive és megmerevedtek a vonásai. Sohasem nevetett és nem sirt soha. Ugy hívták mindenütt: a márványarcu királyleány. Az édesapja pedig valójában szerette a leányát, csak egy kicsit idegen volt neki a folytonos tépelődésével, egy kicsit unta, hogy sohasem kacagott, mint ahogy ő szerette volna, az édesapja megpróbált mindent, hogy a királykisasszonynak felcsillanjon a szeme, megenyhüljenek a vonásai. Nem tudta elérni ezt. Lantosokat, vén, fehér szakállu mesélőket, udvari bolondokat hozattak eléje. Mindhiába. Ha egy lantos került a színe elé, ahhoz még szólt egy-egy szót. Azt mondta neki, arra kérte őt, hogy beszéljen neki a szerelemről. És a lantosok — hiszen udvari lantosok voltak — meséltek a királykisasszonynak arról, hogy egy lány van, akit szeretnek s ez ő, a királyleány. Meséltek, meséltek, de a szavuk hideg volt és a királykisasszonynak megfagyott a szive.

Egyszer lent sétált a kertjében. Ősz utója volt. Szürke volt és hideg minden, a dér megcsippte a leveleket, a pusztulás lassan-lassan ráült a kertre. A királykisasszony lassan lépegetett előre. Egyszerre megállott. A ked-

kell! A miniszterelnök fölhasználja a gönci beszámolón elhangzott javaslatot, hogy egyengesse vele a kibontakozást, — a felelet hencegő frázispattogatás.

Hát mit tenne ön? Ha tíz fejet hozna ezüst tálcán Justh Gyulának s ha egyáltalán okos rendszer volna fejeket áldozni földühödtt ellenzéki spáhik mérgeinek lecsillapítására: — nekik tizenegy kellene. Vinnéd nekik az általános, titkos választójogot: kilencven kifogásuk lenne, ettől a kormánytól ezt sem fogadják el, ezzel a többséggel nem engedik megszavaztatni, az egyiknek tulságosan általános lenne, a másiknak nem elég titkos, a harmadiknak pedig nem elég községenkénti. És aztán, azt hiszi a kormány, hogy ez minden? Szóval, ezzel nem boldogulnának. Megsemmisíteni a lex Vadászt? Azt egészen mégse kell, hiszen a koalíció is csinált házszabály-módosítást, szakasztott olyat mint ez: s ha ezt a megsemmisítéssel bélyegeznék meg, ítéletet mondanának a maguk házszabályrevíziójára. Uj választást? Mentsen isten; mihelyt szó lenne róla, az ellenzék maga mondaná, gyalázat, új izgalomnak tenni ki az országot, amikor a rossz pénzviszonyok miatt a szavazatok is bizonyára olcsóbbak. Eltolni a választásokat? Hiszen ez meg világosan huncut taktika: előbb elfeledtetni a közvéleménnyel, ami történt és csak ezután menni nemzet itélőszéke elébe.

Az ellenzék kibontakozási programjai-

ves helyén, az egyetlen helyén, amelyet szeretett, egy rongyos, tépelt, kósza fiu ült. — A tenyerébe hajtotta fejét, de a mikor a lépteket meghallotta, felnézett a királyleányra.

— Bevetődtem ide, mondta. kóbor lantos vagyok, elfáradtam, de elmegyek, hogyha akarod.

— Maradj — mondta a királyleány és leült a fiu mellé. Belenézett a fiu nagy fekete szemébe és azt mondta neki: „Meséli nekem, beszélj nekem arról a leányról, akit szeretsz, akit szerettél”.

A fiu ránézett a királyleányra és könny csillogott a szemében. Alkonyodott, hideg volt a kertben. A fiu összerázkódott és el kezdett mesélni:

— Régi emlék már ez, én már eltemettem. Szerettem egy leányt, szerettem királykisasszonyt, úgy szerettem, ahogyan csak mi tudunk, akiknek nincsen bársonyruhánk, akiknek nincs semmijük, akik éhezni is tudunk, szenvedni is. Igen, asszonyom, mi szenvedni is tudunk. Én szerettem azt a leányt, a szivemmel, a lelkemmel. A csókom neki szállott, a dalom hozzá küldtem, minden gondolatom az övé volt, egyedül az övé. Nagyon szerettem azt a leányt királynőm, nagyon szerettem és nem csókoltam meg soha. — Nincsen semmi, amiért mondhatnám, hogy hozzám tartozott. Jött egy másik, elvitte magával. — Május volt, akkor virágoztak a fák és az én számomra üres lett a világ. Elment a másikkal, pedig engem szeretett. Az elvitte őt. És ő

ban csak egy pozitívum van; a régi állapotba való visszahelyeztetés. Ez körülbelül olyan kívánság, mintha egy sudar fától azt kívánnák, hogy térjen vissza abba az állapotba, amikor még csak mag és gyökér volt, mert neki voltaképpen egész másként kell nőnie. Vagy ha a csibének vissza kellene jutni a tojás állapotába, mert ez esetben talán más állat kell ki belőle. Vagy . . . de folytassuk a hasonlatokat? Szóval, az ellenzék szeretne még egyszer le nem törött, el nem fonnyadt vitézlő obstrukció lenni: akkor azután önként mondana le róla.

Hát ha erre a csodatetre nem képes ön, akkor nem tud mit tenni a béke érdekében. De ha képes lenne, talán akkor is hiu lenne az igyekezete. Sohase volt még ilyen a magyar politika. Az egyik oldalon, ahol az erő, a többség van, ahol a közvélemény rokon-szenvére támaszkodnak, ott mindennap új igyekezettel keresik és kínálják a pozitívumokat a békés kibontakozásra; a másik oldalon egyéb válasz nincs erre, mint a harc, a harc, — l'art pour l'art. Marokba köpés, harcra gyürközés, káromkodás, — majd megmutatjuk!

Derék hazafi, ha meg akarná kimélni a nemzetet a botrányok felujulásától az új izgalmaktól a parlamentet ujjabb komédiáktól, ha azt akarná, hogy parlamentbe normális törvényhozói működés jusson, — a hosszú fejtörés után alighanem azt mondaná: ha más nem, hát jöjjön újra Pavlik. No lássa:

nem akart vele menni. Nem is volt vele sokáig. Elment le ide, le, ahol hideg van mindig, nincsen boldogság, nincsen szerelem. Nincsen ott, ne hidd azt, királynő, boldogság, a csak itt van és az a vékony földfal nagyon elválaszt minket. Ő elment oda és én, aki szerettem, itt maradtam egyedül.

Olyan egyedül vagyok és mikor itt volt mellettem, nem kötöttem magamhoz, nem csókoltam meg soha. És nem mondhatom most, nem érezhetem most, hogy az én halottam. Nem az, nem kötötte semmi hozzám. — Most vége, meghalt, még a sírja sem az enyém. Pedig úgy szerettem, olyan nagyon szerettem.

Oh, királykisasszony, minek is kérdezted? Miért szakgattad fel, talán behagdtak volna a sebek. Miért is kérdezted . . . ?

Nem felelt rá senki. A fiunak csillogott a szeme a könnyektől. Felállt és elment. A királyleány egyedül maradt.

A szél hidegen, kegyetlenül süvített a fák között. Réá ült a kertre a pusztulás. A fiu lépteit még hallatszottak valahonnan messziről.

És a márványarcu királyleány, akinek mindenki azt mondta, hogy szereti, akit nem szeretett soha senki sem, amikor azt mesélte egy halvány, kósza, rongyos lantosgyerek, hogy hogyan szeretett egy másik lányt, a márványarcu királyleány lehajtotta a fejét és elborították a szemét a könnyek . . .

ez az, amit az ellenzék óhajt. Kihívni az erőszakot, hogy azután dobra üthesse a bántódását. Azt hisszük, a kérdés megoldása az: ha az ellenzékkel békét akarunk, akkor kérünk — egy más ellenzékét.

A béke föltételei

Egy politikai nyilatkozata

A béke lehetőségéről beszél, gondolkodik ma minden politikus. A béke lehetőségéről szól egy kiváló munkapárti politikus is, aki annak föltételeiről a következőket mondta fővárosi munkatársunk előtt:

— Lukács nagyenyedi beszámolóját az ellenzék harciasnak, sőt valóságos hadüzenetnek minősítette. Hogy ez mennyire téves fölfogás volt, kitűnik a miniszterelnök legutóbbi nyilatkozatából, mely konkretizálván azokat a határokat, amelyek közt a békealkudozás mozoghat, teljes joggal hivatkozik a beszámolóban ez iránt már lefektetett alapokra. Természetesen, ezuttal sincs szó minden részletében kidolgozott békeajánlatról: ilyenek az előterjesztése nem a kormányt, hanem a kisebbséget illeti. Lukács László csupán azt tette, hogy ez alkalommal is kifejezte az elmentétek kiegyenlítése iránt való készségét s úgy negatív, mint pozitív irányban megvonta az ő szempontjából elfogadható béke föltételeit. A miniszterelnök nyilatkozata nagyban tisztázta a helyzetet s megkönnyítette az ellenzék számára az állásfoglalást. Az ellenzék most már világosan láthatja, hogy mit nem követelhet egyáltalában s mi az, aminek a megvalósulását a kiengesztelődés feijében kívánhatja. Nem tűzhet az ellenzék olyan föltételeket, amelyek elfogadása a kormányra és a többségre nézve megalázódással járna. — Ez a negatív határvonala a tisztességes békének. A békekötésnek csak az lehet a célja, hogy biztosítsa a törvényhozás munkaképességét és normális viszonyait. Ez Lukács nyilatkozatában a pozitív alakba öntött alapföltétel. Ami már most ez elv megvalósításának a módját illeti, a miniszterelnök hailandó hozzájárulni ahhoz, hogy a képviselők mentelmi jogát külön mentelmi törvény szabályozza, amint ezt az abaujszántói beszámolón éppen az ellenzék kívánta a kiengesztelődés fejében.

Másrészt abba is kész belemenni Lukács — és kétségtelenül az egész kormány és a többség is — hogy a Vadász Lipót indítványára elfogadott hárszabályok részletes revízió alá vétessenek, még pedig az ellenzék közreműködésével, pártközi megvitatás és megállapodás alapján. Ezek a Lukács fölfogása szerint megköthető békének az alapföltételei, melyekről minden elfogulatlan gondolkodó megállapíthatja, hogy teljes mértékben alkalmasak a kisebbség jogos igényeit kielégíteni s lehetővé tenni az ellenzék számára, hogy csorbítatlan tekintéllyel vegyen részt a parlament szabályos működésében. A kisebbség jogait minden lehető tulkapással szemben meg fogják védeni az új hárszabályok és a mentelmi törvény. Mindezen kívül Tisza István még önként felajánlotta a béke kedvéért, az elnöki székből való távozását, hogy ezzel még teljesebb legyen a kiengesztelődő ellenzék elégtétele. Most már adva van az a szilárd alap, amelyen a békétárgyalások megindulhatnak. Az ellenzék eltávozásán fordul meg a politikai helyzet jövője. Andrassy Gyulának a hárszabályok módosításáról tett s a Lukácséval a lényegében egyező nyilatkozata, valamint az ellenzék kezdésére hozott abaujszántói nyilatkozat jelei annak, hogy az ellenzék is komoly és elfogadható béketervekkel foglalkozik.

— Most már az egész ország ismeri Lukács miniszterelnök nyilatkozatát a tárgyi

alapon teremtendő béke lehetőségéről. Ez a nyilatkozat annál nagyobb hatást tett az összes politikai pártokra, sőt általában a közvéleményre, mert itt nem pusztá kísérletről van szó, hanem a kormány és a többség rég ismert őszinte békeóháián alapuló komoly békejavaslatról, amely annál súlyosabban esik latba, mert a miniszterelnök, tehát a győztes többségnek, a korona és az egész ország bizalmát bíró győztes vezértől indult ki és az első komoly lépés a béke utján és mert a miniszterelnököt nem pártérdek, hanem a kockán forgó legvitálisabb országos érdekek készítették erre a hazafias lépésre. Az ellenzéken áll most a tizenkettedik órában a helyzet magaslatára emelkedni és nemcsak a legkomolyabban fontolóra venni, hanem a személyi kérdések teljes kikapcsolásával magáévá is tenni Lukács javaslatát és a maga részéről is sürgősen lehetővé tenni a békét a normális parlamenti állapotok helyverállítását, mert ellenkező esetben óriási felelősség hárul reá a bekövetkezendőért és Lukács javaslatának könnyelmű visszautasításával vagy lehetetlen követelésekkel arra kényszeríteni a többséget, hogy az az őt megillető pozíciót ismét rendkívüli eszközökkel megvédje és fenn is tartsa.

Fenyegyet a tifusz

Behurcolják Biharból is

Tegnap irtunk arról, hogy milyen veszély fenyegeti Debrecen városát a külteleki járványfészkek miatt, s most egy nagyváradi értesítés szerint Bihar megyéből, amelynek egyes községeivel állandó összeköttetésben van Debrecen, hasonló veszedelem fenyeget.

Nagyvárad városi tiszt főorvosa ugyanis értesítette a rendőrfőkapitányi hivatalt, hogy a kórházakból beérkezett jelentések szerint Hegyközü, Ugra, Fugyivásárhely, Bihardiószeg, Érmihályfalva, Rév, Köröszeg, Mezőszabolcs, Szabolcs, és Belényes községekben tifusz megbetegedések fordulnak elő. Tékintettel arra, hogy e községekben élelmiszereket szállítanak be, javasolta, hogy csak hatósági igazolvánnyal ellátott egyének hozhassanak be Nagyváradra elárúsítás céljából élelmiszereket.

A rendőrfőkapitányi hivatal e javaslat folytán értesítette az érdekelt községi előljárásságokat, — hogy csak oly árusokat enged be a város területére, akik hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy terményeik ragálymentes házból valók és hogy az árusító illetve beszállító családijában ragályos megbetegedés nem történt. Intézkedett a rendőrfőkapitányi hivatal, hogy e tilalom kellőképpen ellenőrizve is legyen.

Egyidejűleg előterjesztést tett a főkapitány a polgármesternek abból a célból, hogy keressék meg Biharvármegye alispánját az iránt, hogy az élelmiszer, különösen a tej és tejtermékek árusítása a vármegye területén is, miként 1909. év decemberében a tifusz járvány idejében szigorú hatósági és orvosi felügyelet illetve ellenőrzés alá helyezzessék. Annak idejében ugyanis elrendelte az alispán, hogy minden községen kívüli piacra vagy helybeli fogyasztásra tej szolgáltató teigazdaság köteles a tej árusi-

tását az előljárásságnál bejelenteni, a tejárúsítást csak akkor gyakorolhatja, ha a községi előljárásságtól egy hétről-ltére megújítandó bizonyítvánnyal igazolja, hogy az illetőnél heveny fertőző; kórbán szenvedő egyén nem lakik.

A fertőzött községek közül a legtöbbnek lakossága Debrecenbe is szállít élelmiszereket és pedig nagymennyiségben, és egyébként is élénk összeköttetés áll fenn e községek és Debrecen között, szükséges volna, hogy a debreceni rendőrség is erélyes intézkedéseket tegyen annál inkább, mert mint megirtuk magában Debrecenben is van elég veszedelmes járványfészkek.

Egykolostortitkai

Lopott egy pap

Angyalföldön, a Huba-utca 12. sz. alatt van a Karmelita-rend kolostora. Ebben a világtól elzárt kis szentéletű birodalomban az utóbbi időben páratlan skandalózus dolgok történtek. Ugyanis egy a kolostorba misézni bejáró világi pap rendszeresen fosztogatta az oltárszekrény ezüst templomi felszerelését és a kápolna perselyét.

Még július hónapban történt, hogy a kolostor sekrestyéje Adamovics Gyula jelentette Kaszás Rajmond rendfőnöknek, hogy a kápolna ugynevezett csengős perselye nyomtalanul eltűnt. Mivel abban kevés pénz volt, a páter annyiban hagyta a dolgot.

A múlt hó 31-én azonban megismétlődött a lopás. Az oltárszekrényből eltűnt egy aranyozott ezüst kehely, szeptember 2-án pedig egy másik serleg veszett el ugyancsak onnan.

A rendfőnök ekkor látva, hogy a lopások többször megismétlődnek, a rendőrségen feljelentést tett az ismeretlen tolvai ellen.

A főkapitányságon az ügy kiderítésével detektiveket bíztak meg, akik megállapították, hogy a Holló-utcai Scheid-féle aranyolvasztóban Munk Károly-köruti és Városi Váci-uti ékszerészek pár nap előtt két ezüst kelyhet hoztak beolvasztásra.

A titkos rendőrök felkeresték az ékszerészeket, akik mindketten azt mondták, hogy ők az ezüsttárgyakat egy papkülséji embertől vették 15, illetve 20 koronáért. Az ékszerészek a detektiveknek teljesen egyforma személyleírást adtak. Ennek alapján megállapították, hogy a tolvai nem lehet más, mint Zelky Károly fővárosi hitoktató, a Gömb utcai elemi iskola lelkésze, aki rendszeresen bejár a karmeliták templomába misézni.

A detektivek Zelkyt a Váci-ut 32. szám alatti lakásáról bevitték a főkapitányságra, ahol a megtévedt pap eleinte tagadta bűnét, mikor azonban a tanuk terhelőleg vallottak reá, beismerte a lopásokat, de cinikusan azzal védekezett, hogy az értéktárgyak elvittele a rendfőnök tudtával, sőt annak megbízásából történt.

A rendőrségen természetesen azonnal tisztában voltak azzal, hogy ebből a rágalmából egy szó sem igaz, sőt kitudódott az is, hogy a rendfőnök Zelkynek egy alkalommal 200 koronát adott kölcsön.

A tolvai papnak a fővárosnál évi 2740 korona jövedelme volt és alig pár nap előtt választották meg Nógrádpatakira káplánnak.

Zelkyt a rendőrség a kihallgatás végével elbocsátotta, de az eljárást folytatniák ellene.

Zománc cim- és jelzőtáblák és zománc-betűk

igen olcsón rendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piac-u. 49.

A dorogi püspökség Debrecenben

Beadvány a városi közgyűléshez

Tudvalevő, hogy a görög katolikus magyar püspökség elhelyezése kérdésében erős harc folyik, amelybe most Debrecen városa részéről is beleszóltak. És pedig erős érvekkel s tekintélyes csoportja a törvényhatósági bizottságnak, amely ugyanis a közgyűléshez a mai napon a következő önálló indítványt nyújtotta be:

Tekintetes Törvényhatósági Közgyűlés!

Nem kell bővebben indokolnunk, milyen nagy nemzeti érdekek fűződnek a magyar görög katolikusok részére engedélyezett püspökség felállításához, mert ha csak egy kissé gondolkozunka kérdésen, tisztában kell, hogy legyen minden gondolkodó ember afelől, hogy az összes hatók közül egyedül egy a magyar nemzeti ideáloktól áthatott egyházi szervezet lehet csak az az archimedesi csigásor, amellyel lassu, de céltudatos munkával kiemelhetjük az egész nemzetiségi kérdést sarkából.

Az új püspökség nemzeti hivatása.

Az új egyházmegye, amely kerületileg Bereg vármegyétől az Aldunáig és Budapesttől Gyergyó-Gyimesig terjed, összesen 158 anyaegyházat foglal magában. Ezek közül a nagyváradai, szamosújvári, és gyulafehérvári-fogarasi egyházmegyéből átszatolt egyházközségek, számszerint 50—60, ha nyelvében nem is, de érzésében mindenesetre erős román. Ha már most figyelembe vesszük, hogy különösen az erdélyi részen nincsen olyan anyaegyház, amelynek 3—4, sőt 8—10 filiája ne volna, kerek számban 6—700-at tesz ki azon politikai községek száma, amellyel a pápai bulla kifejezetten az új görög kat. püspökség érékkörébe utalt.

Már most, hogy mit jelentenek ezek a politikai magyar nemzet testébe befutó véreerek, a magyarság, még közelebbről a magyar nemzeti állameszme szempontjából, úgy hisszük, nem kell bővebben indokolnunk és úgy, amiként nem szorul indokolásra az sem, hogy ez a nagy érhálózat csak is úgy fog életképesen funkcionálni, ha úgy érzésében, mint kulturájában magyar lesz ez az intézmény is, mely ennek a nagy érhálózatnak a hordozója.

A görög kat. magyarság részére engedélyezett püspökség felállítása tehát nem egyesek, nem egyes társadalmi osztályok, nem egyes felekezetek magánügye, hanem nemzeti ügy s az a város, amely falai közé fogadja, s intézményeivel együtt életképessé teszi, a görög kat. magyarság számára engedélyezett püspökséget, ezzel a tényével egyben részesévé válik az aktív nemzeti politikának, — az a város ellenben, amelyik ilyen vagy olyan okból elutasítja azt magától, öltözzék bár tetőtől-talpig nemzeti színbe, a legenyhébben kifejezve, mégis csak eladta a nemzeti ügyet egy tál lencsért.

A székhely fontossága.

Am annak, hogy az új görög kat. püspökség a hozzáfűzött nagy nemzeti várakozásoknak megfelelhessen, az első és elengedhetetlen feltétele az, hogy már maga székhely olyan helyen álltassék fel, mely maga kétségtelesen nagy nemzeti érzésével és nemzeti alapon nyugvó kulturintézményeivel nemcsak belsőleg szolgálja azt a célt, amit az új püspökség végeredményében fundál, hanem külsőleg is súlyt, erőt, tekintélyt tud annak kölcsönözni.

E részben elegendőnek véliük, ha arra utalunk, hogy vannak olyan inponderábilak, melyek sok esetben nagyobb erővel hatnak a társadalmi élet bizonyos irányu kialakulására, mint a legerősebb kényszereszközök.

Kétségtelen már most, hogy abban a küzdelemben, mit a magyar ajku görög katolikusok több mint félszázadon át a magyarságukért folytattak, Hajdudorog mindenkor vezérszerepet játszott s Hajdudorog közönsége ezzel a bátor és kitartó küzdelemével mintegy erkölcsi alapját rakta le a föllábitandó görög kat. püspökség igényének. Bizonyos azonban az is, hogy Hajdudorog abban a nagy, szinte robbanásszerű anyagi és kulturális fejlődésben, mely csak a legutóbbi 2—3 évtizedet is jellemzi, oly annyira hátramaradt, hogy még csak a legszükségesebb kulturintézményeket sem képes nyújtani az új püspökségnek. Már pedig, hogy ez a kérdés mily döntő szerepet játszik az új görög kat. püspökség életében, elég, ha arra utalunk, hogy a nős, családos görög kat. papságnak és tanítóságnak, valamint a központ fele gravitáló görög katolikus fiatalságnak éppen ezekre a kulturintézményekre van elsősorban és legfőképpen szüksége, ha csak azt nem akarjuk, hogy a megfelelő intézmények hiján a nagyváradai, balászfalvai, vagy éppen belényesi román tanítézetekben szivjon magába ez az emberanyag továbbra is magyarságot.

A gazdasági érvek.

Érzi ennek a kérdésnek a rendkívüli fontosságát maga a görög kat. közzvélemény is. — S éppen ez az az ok, amely a görög kat. magyarság tulnyomó részét Nyiregyháza mellé sorakoztatta. Nemcsak, hanem e mozgalmak erejében oly nagyra növesztette, hogy félt, hogy a viszonyok kényszerítő nyomása következtében Nyiregyháza város fogja a maga számára kamatoztatni azt az eszmét, amelynek bölcsője voltaképpen hajdudorogban ringott.

Mert nézzük csak, mit jelent egy város életére, ha pusztán anyagi szempontból vizsgáljuk is a kérdést.

A pápai bulla, mely valóiban nem egyéb, mint a magyar kormánnyal örök időkre kötött egyezmény, 92000 koronában állapítja meg egyházmegyében a püspök és hat tagból álló káptalan évi jövedelmét. Ebben az összegben azonban nincsen benne sem a papsággal intézet, sem a tanítóképző, sem a papság által szükségképpen föllábitandó fiú és leányintézetek tanárainak és előjáróinak fizetése, sem pedig az ezen intézetekben elhelyezendő fiatalság után várható jövedelem. Ugy, hogy ha csak ezeket az intézményeket vesszük is számba, nem tulozunk, ha azt állítjuk, hogy legalább is 250—300000 koronát tesz ki az az összeg, amit évenként az új görög katolikus püspöki székhely a helyi piacnak hoz.

A pápai intézkedés örök-e?

Sokakból talán kétséget vált ki majd az a tény, hogy a pápai bulla s ő felsége legmagasabb elhatározása örök időkre Hajdudorogot jelölte meg a püspökség székhelyéül s másrészt, hogy a kérdésben egy előző közgyűlésen maga Debrecen sz. kir. város is Hajdudorog javára döntött.

Ezekkel az aggodalmakkal szemben elegendő, ha arra utalunk, hogy a pápai bulla örök időre szóló kijelentései a székhelyt illetőleg csak szokásos formulák, amelyek ép úgy nem akadályozzák meg a székhelynek más helyüvé való áthelyezését, amiként nem képezik akadályát annak sem, hogy a munkácsi püspökség alapítása után négy év múlva Ungvárra, a Gyulafehérvár—Fogarasi érsekség pedig Balászfalvára helyeztessék át.

Igaz már most, hogy Debrecen közgyűlése ebben a kérdésben egyszer már állást foglalt, még pedig Hajdudorog mellett, ne feledjük azonban, hogy idegesen élünk, rohamosan haladunk s ha ebben a rohamlépésben bi-

zony-bizony sokszor nincs elég időnk, hogy a dolgok mélyére teintsünk. Másrészt ne feledjük azt sem, hogy a székhely kérdése a görög kat. magyarságot ugyyszólván két ellenséges táborra osztotta s ennek a végsőkig kiélestedt ellentétnek — a cél érdekében — Debrecen városnak elsőrendű kötelessége.

Debrecen áldozatkészsége.

Nem áztatjuk a törvényhatósági közgyűlést. Bizonyos, hogy amennyiben a magyar kormány a tárgyalásokat Debrecennel felveszi, a püspöki székhelynek Debrecenbe való helyezését bizonyos feltételektől, anvagi áldozatoktól fogja függővé tenni. Hogy mily mérvű lesz ez az áldozat, nem tudjuk. De ha figyelembe vesszük azt az értéket, amit Hajdudorog és Nyiregyháza részint telekértékben, részint készpénzben e célra megaiánlott, véleményünk szerint körülbelül 3—400.000 koronára tehető az az összeg, amely körül az áldozat nagysága variál. Nagy összeg, de ha meggondoljuk, hogy Debrecen közönsége csak a közelmúltban ennél sokkal kisebb jelentőségű kulturintézményre is tetemesen többet áldozott, ha meggondoljuk, hogy még ez az áldozat is busásan meghozza a maga kamatát s hogy ugyanakkor városi politikánk egy újabb s mondhatnók, a föllábitandó egyetemmel csaknem egy jelentőségű pillérét alapozza meg ismét a magyar nemzeti kultúrának, meg vagyunk arról győződve, hogy a közgyűlés meg fogja érteni a nagy nemzeti jelentőségét ennek a kérdésnek, még ha áldozatába kerül is, nem fog elzárkózni attól, hogy az új püspökség, mint az erre legilletékesebb helyen, Debrecen városban nyerjen elhelyezést.

A rendkívüli közgyűlés.

Ugyamazért ennek a nemzeti létü, békés továbbfejlődésére nézve mondhatnók, elsőrendű kérdésnek illeten való felismerése arra az elhatározásra vezetett bennünket, hogy most, amikor a püspökség felállítása már befejezett tény, a székhely kérdését illetően egy konkrét indítvánnyal álljunk elő s korábbi állásfoglalásával szemben arra kériük a törvényhatósági bizottságot:

Mikép a magyar királyi kormányhoz sürgősen fölrni méltóztassék az iránt, hogy a görögkatolikus magyarság részére engedélyezett új püspökség székhelye a nagmértóságú püspöki kar első javaslatához képest Debrecen sz. kir. városban helyeztessék el s amennyiben ez a magyar királyi kormány részéről bizonyos feltételektől, bizonyos anvagi áldozatoktól tétetnék függővé, ez irányban a tárgyalásokat vegye fel s e célra küldjön ki kebeléből egy három tagu bizottságot.

Debrecen, 1912. szeptember 3.

Riesz Henrik, Radákovich Géza, Vadon Sándor, Csóka Sámuel, Gáll Ferenc, Komlósi Dezső, Oláh István, Benkő János, Hutfless Kázmér, ifj. Kertész István, Kertész Imre, Ziffer Nándor, Szöllössy Dezső dr., Hoffmann Sándor, Suhajda Béla, Kiss Ignác, ifj. Schvarcz Vilmos, Szántó Győző, May Andor, Falk Lajos, Ungváry József, dr. Komlóssy Imre, Zelinger Ede, Fejér Ferenc dr., Nyiri Ernő dr., Somossy László, Csanak József, Rochlitz Artur, Szántó Sámuel dr., Lestyán Adorján, Bárdos Géza, Kaszanitzky Andor, Szentkirályi Tivadar, Nagy Jakab, Kertész János, Kovács Aladár, Debreczeni Lajos, Jósza Vincé dr., Révi Nándor dr., Ujlaky Hugó, Mórity Ferenc, Szentesi János, Váczi János, Rickl Antal, Ekl József, Grósz Nagy Ferenc, Kernhoffer József, Geréby Pál, Gáspár Géza dr., Békés Lajos, Mandel Zsigmond, Nagy Albert, Dóczy Emil dr., Vecsey Zoltán, Szikszóy Szabó László, Suhajda Béla, Kocsár Gábor dr., Szabó Mihály dr., Thieszen Artur, Nagy Sándor, Németh András, Balkányi Miklós dr., Kenéz Gyula dr., Pálfy Gábor, Kecskés István, Kovács Lajos, Aczél Géza, Váray János, Variassy Imre, Bakóczy Gábor, Horváth Lajos, Szathmáry Ferenc, Balogh István, Nagy Lajos dr.,

Csipkét, harisnyát legolcsóbban kizárólag csak a **Csipke-áruházban** vásároljunk
Kérni a címre ügyelni
S A S-U. 4.

Deutsch Sámuel, Dávidházy Kálmán, Hochfelder Jakab, Steiner Adolf dr.

Az összehívandó rendkívüli közgyűlés minden valószínűség szerint e hó 15-én, vagy 16-án lesz.

A kisemberek pénze

Feljelentés egy pénzügynök ellen

Az országosan nyomasztó pénzügyi kizist sanyli ebben az országban minden bank és pénzintézet. Szinte egy csapással megálltak a kölcsönök és visszleszámitolások. Természetes, hogy a pénzközvetítő irodák forgalma is megcsappant, lehet mondani: szünetel. Ha csak az illető „bankár” amint az ilyen cégek magukat nevezni szokták, magántókat nem forgat üzletkörében, amit a törvény — minthogy a kölcsönszerzés kamatai gyakran 25—50%-ot tesznek ki — már igen sokszor és keményen büntetett. Ma azonban örül a nagyközönség, ha ilyenkor is juthat s készséggel előlegezi a legszükségesebb költségeket a pénzszerzésre.

Főleg a kisemberek képezik az ilyen klienseit: kisbirtokosok, iparosok és önállóságra törekvő apróbb existenciák. Akik nehézzel verejtékkel szereztek annyit, hogy azzal esetleg boldogulásuk alapját megvethetnék, ha még valaki segédkezett nyujtana arra. Ezek aztán szomszédról-szomszédra, szájról-szájra adják ebbeli szándékukat s keresnek társat, vagy vállalkozót jövődó terükhöz.

És itt kezd szerepelni a pénzközvetítő ügynök. Aki néha magánuton legtöbbször

megbízott emberei útján értesül

a pénzkereső felek szándékairól, magánviszonyairól és áldozatkészségéről.

— Tudnék én egy helyet, ahol pénzt lehet kapni! — mondja a zugbankár fizetett embere, aki már kikémlelte mennyi pénze van az illetőnek s vajjon hajlandó-e áldozatokra?

És megkezdődik a manőver. A kiszemelt áldozatot bevezetik a „bankba”, ahol nagy könyvek és üres kasszák között méltósággal trónol az a kiváló férfiú, kinek a mai rettenetes közgazdasági viszonyok között is megadatott az a csodatevő hatalma, hogy pénzt tud elővarázsolni a sziklából is.

— Pénz kellene? — indul a tárgyalás — persze, persze. Nagyon nehéz, nagyon nehéz!

— Kérem kisasszony. Mert ilyen is van a bankban. Sőt nem is egy, de kettő. Persze — óvadékkal. — Kérem kisasszony, a feljegyzési könyvet!

S mint aki már teljesen lekötötte az ügyletet a féllal, szól hozzá következőkép:

— Harminc koronát fizet előre a közvetítésért. Hat koronát bélyegért. Negyven koronát előzetes kamatokra és 24 koronát perbiztosítékul stb. stb.

A fél pedig, akit a könyvek, kisasszonyok s a bankár ur határozott fellépése teljesen elkábitott, fizet mint a köles s csupán

annyit mer kockáztatni, mielőtt a „bank“-ot elhagyja:

— Aztán mikor jöhetek a pénzért?

— Kisasszony, — rendelkezik a bankár — írja be N. N. ur, vagy urnő címét. Rendben van. Majd értesitem, mikor kell ismét jönnie.

És az üzletfél vár hetekig, hónapokig, amíg valami okosabb ember nem kerül az útjába, aki aztán felvilágosítja, hogy

rutul visszaéltek bizalmával.

Akkor aztán úgy tesz, mint Husz Ignácné, egy debreceni iparossegéd fiatal felesége, aki tegnapelőtt reggel a következő panaszt tette a rendőrségen:

— Néhány hónap előtt kötöttem házasságot férjemmel, aki egyik helybeli asztalosipartelepen van alkalmazva. Igen jól keres és valami kevés megtakarított pénzecskenk is van már. Pár hét előtt elhatároztuk, hogy miután én jó főzőnő vagyok, nyitunk egy kisebb vendéglőt. Ehhez szükséges tőkénk meg is van már, a beruházást beszerezhetjük, forgótőke után pedig majd csak hozzájutunk kölcsön útján.

— Tudakozódtunk itt is ott is, amíg sorunk Albi István Hatvan-utcai bankbizományossal hozott össze, aki többször felkeresett bennünket lakásunkon s ajánkozott, hogy 800 korona kölcsönt szerez. És pedig oly feltétel mellett, hogy az összegre a korcsmaberendezés butorait fedezetül le fogja tiltatni. Mi ezt a feltételt el is fogadtuk s már 76 koronát fizettünk is előzetes költségekre. Am Hoffer az elmúlt hetekben újra felkeresett bennünket lakásunkon és újabb 30 koronát követelt azzal, hogy ügyvédje kevesli a munkáért az előbbi összeget.

— Elsején különben is költözhetnek a korcsmába! — végezte a bankár, aki zsebre-vágva az újabb összeget, azzal távozott, hogy pár nap múlva rendben lesz minden.

Husz Ignácné fel is mondták a lakást s egyelőre szállodába költöztek. De a napok multak, a szállodai és vendéglői élet mohón nyelte pénzüket, anélkül, hogy akár a kölcsönt, akár a pénzüket visszakapták volna.

Igy aztán a rendőrségen tettem panaszt, ahol már meg is indult Hoffer ellen a vizsgálát.

Újabb feljelentés.

Szegedi Istvánnének nagyobb értékű ingatlana van Debrecenben. Valahonnan halotta Hoffer Albi István, hogy kölcsönt akar erre felvenni a tulajdonosnő. Addig járt a nyakára, amíg a szegény asszony meg nem bizta, hogy részére 28,000 korona kölcsönt szerezzen. Erre előlegül 180 koronát fizetett Hoffernek, aki október 16-ára ígérte a kölcsön folyósítását.

— Emiatt többször betértem — mondja — a Hatvan-utca 5. szám alatt levő irodába, ahol egész csapat ember járt, aki a pénzt követelte vissza, mert semmit sem csinált a dolgában a „bankár”.

— Most már én is észbe kaptam és követeltem vissza a pénzem — mondja Szegedi Istvánné. Aki mert nem akar a Huszék és a többi szegény emberek sorsára jutni, ma csatlakozott az előbbi panaszoshoz.

A nyomozás szálait Hortobágyi Ernő rendőrfogalmazó vezeti, aki Bardócz József rendőrbiztossal most arra törekszik, hogy megállapítsa, kik azok az emberek, akiket Szegediné említ s vajjon ezekkel szemben terheli-e felelősség Hoffer Albi Istvánt, aki ott a Hatvan-utcán a szegény emberek pénzét szerzi — önmagának. (gy. zs.)

A nagy hadgyakorlat

Katonai előkelőségek a próbaháborun.

Szegedről jelentik: A vezérkar főnöke, Schemua Balázs, ma érkeztek Mezőhegyesre a vezérkari főnökség tagjaival. Ugyancsak ma érkezett meg Lipót Szalvátor főherceg, tüzérségi felügyelő, Frigyes főherceg, Aufenberg Móricz lovag, hadügyminiszter, Hazai Samu honvédelmi miniszter, Georgi osztrák landwehrminiszter, Averescu altábornagy, román vezérkari főnök, Brudermann lovassági tábornok, lovassági felügyelő, Klobucsár báró és Rupprecht lovassági tábornokok, Hauer báró és Schever altábornagok Frank és Hötendorfi Conrad gyalogsági tábornokok, Nemcek József, az osztrák landwehrfőparancsnokság vezérkari főnöke, Schikovski gyalogsági tábornok, a landwehrfőparancsnok helyettese.

A külföldi államok attaséi szeptember kilencedikén érkeznek Makóra, szálláshelyükre. A Makón beszállásolt attasék a következők: Catchett Walter őrnagy (Amerika), Tontilow Iván őrnagy (Bulgária), don Davila Róbert ezredes (Chile), Kaghnek Károly gróf őrnagy (Németország), Hallier Henrik őrnagy (Franciaország), Sir Thomas Cunningham őrnagy (Nagybritánia), Albricci Albert alezredes (Olaszország), Hotta Soih őrnagy, Terauhi százados (Japán), Eremie György őrnagy (Románia), Zankiewicz Mihály ezredes (Oroszország), Lohanine Ljubomir ezredes (Szerbia), Roig de Louis Lajos alezredes (Spanyolország), Wattewoyl ezredes (Svájc), Sanderber őrnagy (Svédország), Phra Songsurady alezredes (Sziám), Blague Ede bey vezérkari ezredes és Refet bey százados (Törökország). Ezek a külföldi attasék Makón várják be a trónörököszt, aki oda este hat óra harminchat perckor érkezik.

Temesvárról jelentik: Ma vonultak el Temesvárról a nagy hadgyakorlatok színterére a katonák. Mintegy 10,000 katona tartózkodott 3 napig Temesvárott, de a holnapi nappal a hadgyakorlatok helyét áthelyezik a délvidék legészakibb helyére, a Tisza-Maros szög tájékára. Temesvárról és csaknem az egész Temesmegye területéről elvonultak a csapatok. Eredetileg úgy tervezték, hogy a délvidéki honvédelmi erőket Temesvárról összpontosítsák.

Ettől a tervtől azonban a katonai hatóságok az utolsó napokban elálltak és így ma már teljesen katona nélkül áll Temesvár.

KÖZOKTATÁS.

A zenekonzervatóriumi beiratkozások minden nap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig esz-közölhetők. Főtanszakok: zongora, hegedű, ének, cimbalom, gordonka, szavalat. Tandíj: 8 kor. havonként, a középosztályokban 10, felsőkben 12 kor. Beiratasi díj egész évre: 5 kor. Tanárok: okl. tanárok, művészek és kiváló paedagogusok. Felvétetnek kezdők és haladók. Bővebb felvilágosítással szolgál P. Nagy Zoltán igazgató (Kossuth-u. 20 sz.). Telefon 879.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Az egyetemi hallgatók és az önkéntesi szolgálat

Rendelet Debrecen tanácsához.

Az egyetemi hallgatók önkéntesi szolgálata ügyében a m. kir. honvédelmi miniszter a következő körrendeletet küldi Debrecen sz. kir. város közönségéhez:

Debrecen sz. kir. város közönségének.
Budapest, 1912. szept. 1.

Felmerült esetekből kifolyólag tudomásulvétel és mihez tartás, valamint azonnali szabályszerű közhírré vétel végett a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ural egyetértéssel közlöm, hogy azok az egyetemi önkéntesjelöltek, kik abban a reményben, hogy az idei fősorozásnak folyó évi szeptember hó 1-től folyó évi október hó 5-ig terjedő időszaka alatt besoroztatnak és egyetemi tényleges szolgálatukat folyó évi október hó 10-én megkezdik, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium fenhatósága alá tartozó főiskolákba a rendes beiratkozási idő alatt be nem iratkoznak, abban az esetben, ha be nem soroztatnak és felsőbb tanulmányaikat az 1912-13. tanév első felében megkezdni, illetőleg folytatni óhajtják; valamely főiskolába leendő fölvetelükért az utólagos beiratkozásra a fennálló szabályokban kitűzött határidőig engedélyt nyerhetnek, ha állittatásuk után azonnal folyamodnak.

Az ez iránti kérvényhez a írásai tisztviselő (főszolgabíró, polgármester) által díjtalanul kiállított és a sorozó bizottság elé történt állittatást, annak papiát, visszahelyeztetését, illetve fegyverképtelenségét igazoló s 2 kor. bélyeggel ellátott bizonyítvány csatolandó.

Azok az egyetemi önkéntesek, akik a folyó évi fősorozás tartama alatt, de még állittatásuk előtt valamely főiskolára beiratkoztak, és ennek megőrténte után történt besoroztatásuk következtében egyetemi tényleges szolgálatukat folyó évi október hó 10-én megkezdni óhajtják, tandíjüknak visszafizetéséért az illető főiskola tanulmányi és tandíjszabályzata értelmében folyamodhatnak.

Egidejűleg megjegyzem, hogy az egyetemi tényleges szolgálatnak elhalasztása a véderőről szóló 1912. XXX. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás I. Rész 91. §. 3. pontja értelmében az egyetemi önkéntesi kedvezmény iránt a sorozóbizottsághoz benyújtandó kérvényben kérelmezhető. A besorozás megtörténte után pedig a szóban forgó halasztás iránti kérvények az illetékes kiegészítési kerületi (vagy honvédkiegészítő) parancsnoksághoz nyújtandók be.

A miniszter megbízásából

Karátsony,
államtitkár.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtéségi főtárgyalások. A szeptemberi esküdtéségi ciklus további tárgyalásai a következőképpen alakulnak: Szeptember hó 11-ikén Inczédi Lajos és társa. nyomtatvány után elkövetett rágalmaszás vétsége. Szeptember hó 12-én: Egyed Imréné szemérem elleni vétség. Szeptember hó 13-án: Szabó József szándékos emberölés büntette. Szeptember 14-én: Berki Gyula rablás büntette.

§ Bünyügyi főtárgyalások a törvényszéken. A debreceni kir. törvényszék, mint büntetőbíróóság a következő bünyesetek tárgyalását fogja megejteni: Szeptember hó 9-ikén: Balog Molnár Miklós többrendbeli lopás büntette. Zámbo Lajos család büntette. Molnár Mária lopás büntette. Szeptember hó 11-én: Tröz László magánokirat hamisítás. Rózenfeld Pászotr Ignác sikkasztás büntette. Kovács Mátyás szarolás büntette. Szeptember hó 13-án: Nagy Miklós sulvos testisértés büntette. Teke Mihály lopás büntette. Tóth Zsófia lopás büntette.

HIREK

*

— A török bonyodalma. Konstantinápolyból táviratozzák: Az örmény patriárka tegnap meglátogatta a nagyvezirt s megmutatta neki a Bitriszben elkövetett mérszárlásról szóló legújabb táviratokat és az örmények részére oltalmat kért a kurdok ellen. Az itteni örmények ma nagy tüntetést terveznek galatai templomuk előtt.

Konstantinápoly, szept. 6. Az új-török komité főfőjénél Husszeim Hilmi volt nagyvezírnek a párt elnökségét. A párt megígérte, hogy programjának bizonyos pontjait megfogja változtatni és Husszeim Hilmi elfogadta a jelöltséget.

— Az ipartestületek országos kongresszusa. Szegedről jelentik: Az idén Szegeden gyűlnek össze kongresszusra az ország ipartestületei, melyek az október 20-án kezdődő tanácskozással mintegy ötszáz képviselőt küldenek. Nagy jelentőséget ad ennek a kongresszusnak, hogy a kereskedelmi miniszterium képviselőjének jelenlétében az iparosok nyugdíjügyét is tárgyalni fogja. Megsürgeti aztán a kongresszus az ipartörvényt, a munkásbiztosítási törvényreformját és állást foglal az építőipari törvényjavaslat ügyében. A kongresszust a Szegedi Ipartestület támogatásával az Országos Iparégyesület rendezi.

— Támogatják az állatvédő egyesületet. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter megkeresést írt Csánky Viktor tanfelügyelőhöz, hogy az Országos Állatvédő Egyesületnek tevékenységét mint eddig, továbbra is rokonszenvvel támogassa.

— Megszavazták a halálbüntetést. Bécsből táviratozzák: Tegnap délután kezdődött meg Bécsben a jogászgyűlés bünyügyi osztályának ülése. Dr. Kahl referens rezolúciót terjesztett elő, amelyben a halálbüntetés fenn tartását javasolja. Hivatkozik a halálbüntetés elriasztó hatására, s azután a halálbüntetés ellenségeinek egyik fő érvéről, a „bírói tévedések”-ről szól. — A mai büntető eljárás és törvények mellett szinte kizárt — mondotta — a reparálhatatlan tévedés. Kahl professzor után Warhanek birodalmi tanácsos beszélt a halálbüntetés ellen. Beszéde viharos vitára adott alkalmat. Az ülés szavazással zárult. Kahl és Warhanek iavaslatai mellett döntöttek. Az eredmény: 114 szavazattal győztek a halálbüntetés hívei a halálbüntetés ellenségeinek 110 szavazatával szemben.

— Villámcsapás az istentiszteleten. Rómából táviratozzák: Chiolóban nagy zivatar közepette villám csapott be a katolikus templomba. A plébánost az oltárnál suitotta le a villám és súlyosan megsebesült. Két aszszony meghalt, hét ember sebei halálosak. A hívek rémülten rohantak ki a templomból.

A husdrágaság és a gazdák. A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja, a „Gazdaszövetség” legutóbbi számában a husdrágaságról szóló újsághírekkel kapcsolatban rámutat arra, hogy a városok ismét mozgalmat indítanak a külföldi husbehozatal és a husvámok leszállítása érdekében, ami egyenlő az állattenyésztés tönkretételével. Végezetül a plutokrácia és a vele szövetséges szocializmus ellen összetartásra hívja fel a gazdákat. Az agráriusokat — úgy látszik — már az is lázba hozza, ha a lapok arról írnak, hogy külföldön erővel követelik a husbehozatalt. Mit szólnának akkor, ha nálunk is éppen az ellenkezője történe annak a nemtörődömségnek, amely a husbehozatal körül ma tapasztalható. Ami azonban a plutokráciát illeti, azok mégis csak inkább közérdekű dolgot cselekednek, mint az agráriusok, ha a behozatal mellé állnak, hogy az olcsó húst, akár csak iparfejlesztési szempontból is, sürgetik, mert, ha olcsó a hús, abból mindnyájunknak megvan a haszna, de a drága husból csak a nagybirtok szed nagyobb jövedelmet.

— Pályaőrök kérelme az utasokhoz. A vasuti pályaőrök egy szerény kérelemmel fordulnak az utazóközönséghez, melyet mi is készséggel közlünk abban a biztos tudatban, hogy lapunk minden olvasója örömmel tesz eleget, mihelyt alkalma nyílik rá, az abban foglaltaknak. A kérelem szövege a következő: Az utazóközönség, az robogó vonaton ablakán kinézve, alig vesz észre bennünket pályaőröket, akik nehéz szolgálatukat, kizárva minden városi és falusi szórakozástól, elhagyatva teljesítjük a tovaftató sínek mentén. Mi csak látjuk az elrobogó vonatokat, de abból a jólétekből, melyet magunkkal visznek reánk nem jut semmi. Ugy gondoljuk nem szerénytelenség az a kérésünk, melyre a t. szerkesztőség utján az utazóközönséghez fordulunk és arra kériük, hogy az utközben kiolvasott ujságot ne hagyják a fiülkében, ahonnan azokat ugvis a végállomás szemétkosarába dobják, hanem haitásák le hozzánk az őrházakhoz. Nehéz szolgálatunkban nekünk nagy vigasztalás, ha az ujságok olvasmányaival szórakozhatunk.

— Vádak egy lelkész ellen. Eperiesről táviratozzák: A sárosmegyei határszéli Cséres és Popradókrös község görög katolikus hívei annyira meggyűlöltek Toronszky Lajos lelkészt, hogy tavaly panasszal fordultak az eperiesi egyházmegyének akkor még életben volt püspökéhez, dr. Vályi Jánoshoz. Panaszukban előadták, hogy Toronszky egyes ujszólett gyermekek megkeresztelését megtagadta, amiért más községbeli papokhoz kellett fordulniok s hasonlóképp megtagadta néhány polgári házasságot kötött házaspártól az egyházi esketést, hogy továbbá Popradókrösben másfél év óta nem gyóntattott, hogy sulvos beteg híveihez hívás dacára sem jelenik meg, hogy a számadásokat nem közli híveivel és még számos terhelő adatot adtak elő. A vizsgálat folyamán a lelkész a személyes megjelenést nem tartotta szükségesnek s a püspöki utasítást semmibe véve, megtagadta a pénztári könyvek kiadását a vizsgáló biztos kezeihez. A vádakat egyszerűen tagadta, azok azonban egyrészt tanukkal, másrészt a hívőknek esküvel megerősített vallomásaival teljesen beigazoltattak. Ennek ellenére a lelkész nem függesztették föl és ellene a kánoni pert nem indították meg. A hívők dr. Forgács Samu kissebeni ügyvéd utján több ízben azzal a kérelemmel fordultak a püspökhöz, hogy a vizsgálat eredményéhez képest történiék már radikális intézkedés. Más vallásra való áttéréssel, erőszak alkalmazásával fenvegetőztek, de hiába. A püspökség védőszárnvai alatt levő lelkész annyira ment önhittségében, hogy évek hosszú sora óta megtartani szokott bucsut is lefújta. Végre a hívők, mivel az eperiesi egyházmegyei főhatóság sérelmei ket nem orvosolja, ügyvédiük utján a hercegprimáshoz és a közoktatásügyi miniszterhez fordultak, akiktől hathatós beavatkozást remélnek. A beavatkozást sürgősé teszi, hogy a hívek között nemzetellenes áramlatok kezdenek elterjedni a lelkész viselkedése miatt.

— A gvilkos ügyvéd. New-Yorkból táviratozzák: A Mencsik Róza meggyilkolásával gvanusított Gibson Burton ügyvéd váratlanul visszaérkezett New-Yorkba, hogy a bíróság előtt védekezzék. Gibson hír szerint még három gvilkoságot követett el. 1906-ban gvilkosság gvanuia miatt le is volt tartóztatva, de később szabadlábra helyezték. Most ez ügyben is újból vizsgálatot indítanak ellene.

— Éles golvók a hadgyakorlaton. Lembergől táviratozzák: A galíciai lovassági hadgyakorlatokon tegnap éles golvók süvítették és leterítették egy ulánus közlegényt lovastul. A gyakorlatot gyorsan lefújták. Negyven katonát, akiknek csanatóból az éles golvók estek, Lembergbe hozták.

— A debreceni Zander-féle medico mechanikai gyógyintézetben szept. 10-étől kezdve az órák beosztása a következő: Férfiak d. e. 12—1-ig és d. u. 6—7-ig. Nők d. e. 11—12-ig és d. u. 4—6-ig. Gyermekek d. u. 4—6-ig. Dr. Szász Adolf int. orvos.

— **Kedvezmény a szőlősgazdák részére.** A városi tanács ma egy hirdetőmelyben a következőkről értesítette a szőlősgazdákat: Azok a szőlősgazdák, kik szeszszitalok kimérésével, vagy kismértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saiat termésü boraiktól a házi szülkségletre szánt bormennyiség után italadó fejében az 1892. évig fenn állott borfogyasztási adónak megfelelő összeget fizetik és pedig hektoliterenként bor után 6 korona 70 fillért, bormust és szőlőcsefret után 5 korona 04 fillért. Azok a szőlősgazdák, akik e kedvezményre igényt tartanak, kötelesek szeptember hó 15-ig s ha ezen idő előtt szüretelnének, a szüret megkezdéséig igényüket bejelenteni. A bejelentés a városban lakók részéről a belvárosi rendőrkapitányságnál (Szent-Anna-u. 9. sz.), a szőlőskertekben és a mezőségeken kintlakók részéről a mezőrendőrkapitányságnál (Csapó-utca 15. sz.) történik. E bejelentésbe a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége foglalandó. Ha kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogyha termése öt hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót, vagy a szőlőcsefretnek, illetőleg mustnak bejelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával azonnal felfizetni.

— **Letartóztatott pap.** Bécsből jelentik: Az itteni rendőrség egy Tutusz Dávid nevű örmény papot tartóztatott le, aki állítólag Kurdisztánból jött Bécsbe. A pap egy árva ház számára kért adományokat, de a maga javára használta fel azokat. Bécsben már hetek óta kicsapongó életet élt és ezzel feltűnt a rendőrségnek. Mikor letartóztatták, táskájában egy püspöki botot találtak, mely azonban feszítővassá volt átalakítva.

— **Öngyilkosság idegenben.** Münchenből táviratozzák: A Tegen-tó melletti Rodach-Egernben tegnap öngyilkos lett egy dr. Markovics nevű magyar ember ott nyaraló felesége. Revolverből magára lőtt és nyomban meghalt. Leveleket hagyott hátra, amelyben megírja, hogy férjét Szerbiába helyezték át, ahova azonban nem akarta követni. Markovicsné husz esztendő volt és két kis gyermeket hagy hátra.

— **Utazásomból hazatérve** értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy ismét szíves rendelkezésükre állok Pilieser angol és francia női divatteremben Szécsényi-u. 11. szám alatt.

— **Halálozások.** A debreceni anvakönyvi hivatalban mai napon következő halálos eseteket jelentették be: Mikó Lajos László ref. 6 hónapos, Kiss Zsuzsanna ref. 74 éves, Székely Katalin izr. 22 hónapos, Farkas Imre ref. 7 hónapos.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán: 100,000 koronát nyert: 13716, 15,000 koronát nyert: 98772.

10,000 koronát nyertek: 32785 43729 68002.

5000 koronát nyertek: 18877 69676 102181.

2000 koronát nyertek: 30207 78540 98938 101780.

1000 koronát nyertek: 1701 6383 20136 79859.

Azonkívül kihúztak 500 és 200 koronás nyereményeket.

— **Hatóságilag fertőtlenített bacillusmentes** ódon tankönyvek és új iskolakönyvek az összes iskolák részére **Aczél antiquáriumban** kaphatók. Első Takarékpénztár palotában.

— **Keztyűk!** glace, svéd és szarvasbőrből óriási választékban Schön Sándor keztyű-, kötszer és orvosi műszerraktárában Debrecen, Piac-u. 14. sz. Csapó-u. sarok, a Bika-szállodával szemben.

— **Ócska iskolakönyvek** valamint újak is az összes iskolák részére kaphatók Hegedűs és Sándor könyv- és papirkereskedésében. Kossuth-u. 11. sz.

— **Új női kalap szalonunkat** Arany János-utca 1. szám alatt megnyitottuk. A nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmébe ajánljuk. Török Irén és Társa.

— **Elismert legszebb** úri divat uidonságok, világhírű Ita, Borsalinó és Pichler kalap különlegességek a legnagyobb választékban. Frank Testvéreknél Piac- és Szentanna-utca sarok.

Az öregem

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ **Illomtel-szappan**: Védjegy „Steckenpferd“, készíti Bergmann & Co. cég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszertár s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér és mindenütt kapható.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	851
Családi hitel	645 50
4 százalékos koronajáradék	87.05
Államvasút	711 50
Jószágbank	459 50
Rimamurányi	788.—
Salgótarjáni	800.—
Köszti vasút	767.25

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 3/4 %, Berlin 4 % London 3 13/16 %

Budapesti gabonátőzsde.

Svárz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11 30
Árillásra	11 81
Rozs októberre	9 70
Zab októberre	10 28
Tengeri 1912. évi júl	
augusztusra	9 26
Tengeri szept.	—
Tengeri májusra	7 57

Készára változatlan.

Fizetéseketelensége. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Schwarcz Lipót Sámuel Budapest, Almássy-tér 12., Szabó Emil és társa Budapest, Radó Samu Kassa, Muskát és Klein Budapest, Eötvös-utca 4., Hökkön és Hubmann Budapest, Rabinek Bernát és testv. (tul. Rabinek Zsigmond) Budapest Dalszínház-u. 10., Réti Fülöp és társa Budapest, Almási-u. 8.

Ingtatlanok forgalma.

Nagy Sándor veszi Molnár Mihály és ifj. Molnár Mihálytól 19 hold és 4 hold 350 négyszögöl szántóföldet 24,800 koronáért.

Szabó István és neje Pap Rozália veszi Ormós József és társaitól uiosztású földet 18,000 koronáért.

Pető Lajos veszi Gáll Miklóstól 236 négyszögöl vargakerti telket 3680 koronáért.

Cégváltozások a debreceni törvényszék területén

I. Egyéni cégek:

Fülöp József debrecen isertéskereskedő bejegyeztetett.

Piros Béla debreceni lakos bejegyeztetett.

Losoncz János debreceni épület és műlakatos bejegyeztetett.

Klein Antal debreceni fűszerkereskedő bejegyeztetett.

H. Nádudvari Hengergőzmalom Rosenberg Adolf bejegyeztetett.

Burger Manó debreceni tűzifakereskedő és vágatási vállalat tulajdonosa bejegyeztetett.

Lindenfeld József fuvarozási vállalata Debrecen, bejegyeztetett.

Óri János debreceni sertéskereskedő bejegyeztetett.

Stugner János debreceni sütőiparos, liszt és főzelék elárúsító bejegyeztetett.

Kovács Sándor debreceni szatócs bejegyeztetett.

Schön Sándor keztyű-, kötszer- és vegyeskereskedő bejegyeztetett.

Holstein Zenó debreceni terménykereskedő bejegyeztetett.

Weisz Gyula debreceni butorkereskedő bejegyeztetett.

Özv. Trnka Ferencné sz. Trnka Emilia debreceni géplakatos és kutfuró vállalkozó bejegyeztetett.

Weisz Jakab debreceni cipész bejegyeztetett.

Prelóvszki András debreceni férfiszabó bejegyeztetett.

Löwinger Mór debreceni fakereskedő bejegyeztetett.

II. Társas cégek:

Tóth és Hegedűs debreceni építőmesterek bejegyeztettek. Egyforma képviselői joggal bíró cégtagok: Tóth Lajos és Hegedűs István.

Frankl Andor és Társa felszámolásban a régi cég törlesztésével egyidejűleg ezen új cég-, valamint Frankl Andor, Bernfeld Sámuel, Farkas Jenő, ifj. Schwarcz Vilmos és dr. Gutfreund Sámuel felszámoló bizottsági tagok bejegyeztettek.

Köntösgáti Téglagyár r.-t. Debrecen. Dr. tasnádi Kardos Endre, Lichtblau Albert és Nagy Albert igazgatósági tagok bejegyeztettek, Sipos Bálint, Erdődy Lajos és Molnár János igazgatósági tagok töröltettek.

Debreceni közönségnyha szövetkezet felszámolásban megszűnt.

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság felszámolásban. A régi cégszöveg és az egész igazgatóság töröltetett, az újabb cégszöveg és Frigyesi Jenő, dr. Keller József, Konecz Lajos, dr. Löffkovits Márton, Verzár Kálmán, dr. Ágoston Péter, Ungváry József, Németh András és dr. Megyery Pál felszámoló bejegyeztettek.

Klein Antal és Béla cég megszűnt.

Hajdusámsoni Kölesönös Segélyszervezet mint szövetkezet, Gödény Ferenc igazgatósági tag bejegyeztetett.

Rosenberg Albert özvegye és fiai szállítási és beraktározási r.-t. Hechtmann Ignác per procura cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Iskolai leányka és fiú czipők valamint saját készítményű női és férfi czipők telhalmozott raktár miatti **bámulatos olcsó árban** lesznek elárúsítva.

FISCHER MENYHÉRT

czipő nagyruházásban
Piac-u. 9. szám,
a Kereskedelmi Akadémiával szemben.

Egyben értesitem a nagyérdemű rendező közönséget, hogy a műhelyemben 24 óra alatt bármilyen kivitelű cipőket és oszmát elkészítek.

Fischer Menyhért.

Nagy Lajos hirdetési irodájából

Csapó-u. 13.

Eladó 12 köblös kítűnő buzatermő föld a Halápon! Az állomáshoz gyalog egy félóránnyira! Az iskola közvetlen közelében! Épület nincs rajta!

Ez a 12 köblös kítűnő minőségű föld a Halápon, a Polgári József ur tanyájával szomszédos. Kocsin a Vámospercsi országúton kell menni és az állomásnál kell letérni, ott van mindjárt. Jóvizű kut van rajta. Tulajdonosa Soós Gábor ur és neje, akik egy félóránnyira levő Bánk 111. számú tanyájukon laknak. Köblösse 450 forintra van feladva.

A mesterdalnok . . . .

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA
kaucsuk sarok.

Nézzé meg

Schön Sándor kirakatjában az
eredeti párisi,
halcsontnélküli

FÜZŐ.

különlegességeket.
Piac- és Csapó-u. sarok.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Csoda olcsó! Alkalmi házvétel
Debreczenben! Végtelen olcsóért
megkaphatók! Kedvező fizetési
feltételek mellett!

Csapókertben Jánosi-utca 71. számú
óriási nagy telkű ház! Az ára 5800
koronára van feladva!

Tulajdonosa Csendom Lajos ur, aki lakik
Homok-utca 52. szám alatt. Van rajta cse-
réppel fedett téglá épület, egy szoba, konyha,
nyári konyha, fűskamara, termő szőlő és
gyümölcsös.

Óriási nagytelkű ház a Homokkert-
ben! Az állomással szemben! Gyár-
telepnek vagy bármiféle ipartelepnek
felette alkalmas lenne a Homokkert
Bánffy-utca 10. számú ház. Igen nagy
utcai fronttal.

Cserepes, téglá épület, magában foglal egy
3 szobás lakosztályt, előszoba és mellék-
helyiségekkel, két nagy világos pince la-
kás, fűskamara, jóvizű szivattyús kut,
termő szőlő és gyümölcsös.

Eladó egy nagy jövőjű ház! A Hat-
van utca végén! A kis állomással
szemben! A Steinberger-féle írák-
tar mellett! 100 méteres utcafronttal!
648 kvadrát öl telek! Széchenyi-kert
Sesztina-utca 8. számú ház!

Tulajdonosa Biró Károly pályafelügyező ur
és neje. Ezen házastelek két család által
is megvehető. Fronton van, előtte piac lesz,
mellette van a Tuster tanár ur háza.
Van 3 szép nagy szoba, üvegezett veranda,
konyha, spájk, nagy pince, istálló, szin,
fűskamara, sertésöl, fürdőház, termő szőlő,
gyümölcsös, jóvizű kut stb.

Az összes tanintézetekben használt tan- és segédkönyvek

uj, vagy használt állapotban, — ugyszin-
tén mindenféle füzetek, író- és rajzszer-
ek, rajzablak, rajztömbök, körzők, könyv-
hordók, könyvszijkak és táskák legelő-
nyösebben beszerezhetőek

Szabó Istvánnál
Piac-utca 16. Alföldi Takarékp. palota.

HOTEL NEW-YORK BÉCS

Uj megnyitás! Wien, II. Sperlasse 5. Uj megnyitás!

Pompás 5 pernyire a városi központtól. 100
Az Északi vasut (Nordbahn) és
az Észak-nyugoti vasut (Nordwest-
bahn) pályaudvarainak közvetlen
közéleben. Előkelő családi szálloda. Központi fűtés.

Hideg és meleg víz minden szobában. Fürdők a házban. Ele-
gáns hall, zene-, író- és olvasószobák. Kifőző konyha. Szobák
3 korona 60 fillértől feljebb. Tulajdonos: GEIRINGER KÁROLY.

BUTOR!

Telephon 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos bu-
torok, lakberendezések, meny-
asszonyi kelengyék óriási vá-
lasztékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám

Elköltözés miatt

kávé, tea, cacao, cukorka, gyertya,
szappan stb. árukat kivételes olcsó
árban árusítom.

Rohn Henrik Hatvan-utca 7. sz.

Debreczeni butorkészítő aszta- losok áruclarnok szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

II 968 : TELEFON : 968 II

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhivja a t. butorvásárló közönség fi-
gyelmét kizárólag kisiparos tagjai által
készített hálószobák, ebédlők, uriszobák
valamint kárpitozott butorok óriási vá-
lasztékára; össze nem teveszthetők a
Debreczenben Bécsből beimportált olcsó,
silány butorokkal. Az intézet butoraiért
a legmesszebbmenő garanciát vállal; kü-
lön felhivja a n. é. vásárló közönség fi-
gyelmét tolnai gyártmányu házilag cso-
mózott szm rna szőnyegeire, melyekkel
600 családot foglalkoztat s előállítási
árban bocsátja forgalomba.

Intézeti fehérnemük

előírás szerint fiuk és leányok
részére :

ingek, nadrágok, szoknyák, gallérok,
kézleők, zsebkendők, paplanok, mat-
rácok, esőernyők, kötények

Donogán és Somossy

czégnél, Debreczen, Ristemplombazár.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZTISZTÍTÓ	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe : Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Telefonszám 632. Alapított 1893-ban. Telefonszám 632

Halmágyi Sámuel

fő- és fióküzletébe Debreczen, Piac-utca

megérkeztek

őszi és téli idényre alkalmas leány és női felöltők,
costümök, ruhák, blouzok, pongyolák, jouponok.

Intézeti leány felöltők és costümök

nagy választékban.

Olcsó árak. Külön mértékosztály. Előzékeny kiszolgálás

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

Állást kap

A Fonciere pesti biztosító intézet két ügyes, jóírásu napidíjas tisztviselőt keres helybeli főügynöksége részére. (Kossuth-utca 3.) Beválás esetén véglegesítés és nyugdíj jogosultság. Kézírásu ajánlatok a főügynökség hivatalos helyiségében személyesen nyújtandók be.

Német gyermekleány (Bonne) feltétlenül megbízható, tisztességes, azonnal felvétetik egy 5 éves ki fiu mellé. Cim a kiadóhivatalban.

Keresek mindenest cselédet, ki főzni is tud, magányos házaspárhoz 36-40 korona havi fizetéssel. Jelentkezhetni a kiadóhivatalban.

Lakás

4 szobás udvari lakás nagy üveges folyosóval november 1-re kiadó. Villanyvilágítás. József kir. herceg-utca 14.

Állást keres

500 korona kaucióval keresek jobb házmesteri, irodaszolgái vagy pénzteszdei állást. Cim a kiadóban.

Finom felsőruha varrónő házakhoz ajánkozik. Berek-u. 5. sz.

Polgári iskolát végzett fiatalember irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Különféle

Karlsbadi kétszersült eredeti Spandel vízzel készítve nagy csomag 70 fillér. kis csomag 35 fillér. Kapható a Deutsch-féle üzletben.

Az összes fiu és leányiskolákban: Ref. collegium tanítóképző, kereskedelmi, polgári, reál, kath. gymnasium, izr. polgári, Dóczi, Svetits, stb. intézetekben használandó tankönyvek **lélárán** kaphatók a **Harmathy** antiquariumban **Füvészkert u. 14.** püspöki palotához 5-ik ház. Rajzeszközök, rajztaflák, léniák, könyvhirdők, irószerek leszállított áron.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre, Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközölnön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Szülők figyelmébe! Iskolás leányok részére lüszter, cloth, karton és mol kötények minden fazon- és nagyságban nagy választék. Gyári áron árusítom el. Kertész. Sas-utca.

Kalapos műhelyben elvállalok női kalapokat alakítani divatos formára, ugyszintén cilindereket. Beliczay Lajos kalapos, Miklós-utca 5. szám, az udvarban

Intelligens fiatalember elsörendü köser házikosztót kaphatnak özv. urinónél Arany János-u. 16.

Pénzét ne dobja ki senki tankönyv bevásárlásnál, hanem siessen a **Harmathy** antiquariumba **Füvészkert-u. 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház) ott az **ösz szes fiu és leányiskolai tankönyvek 161 áron** kaphatók.

10 mázsa csemegeszőlő telepen eladó. 11-én szerda délelőtt 9 órától 11-ig Kossuth-utca 67. sz. alatt értekezhető.

Int is érdekl! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári áron kaphatók. Vászor, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szives pártfogást kér **Klein Izsó, Csapó-u. 18.**

Csemege szőlő kapható kicsiben és nagyban Friss Sándor kereskedésében. Telefon 9-87

Házak-Telkek

Az Ond don 1 föld eladó vagy kiadó. A Látóképnél 1 tanya földdel együtt eladó vagy kiadó. Értekezhetni Iskola-utca 8.

Debreczenben a Boldogfalvai-kerben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való belsőség, — a Péczely-utcai 7. számú ház eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Vamospércsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsösrel eladó. Értekezhetni a kiadóban.

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vénkertben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13

It volna egy végtelen olcsó vétel! Biztos megélhetés! — Eladó ház üzletekkel, igen jömenetelű fűszerüzlet! Italmérés és dohányeladással! Kedvező fizetési feltételek!

Ezen ház a Vaggongyár háta megett levő Bozzay-telepen, Keresztési-utca 25/a szám alatt van. Tulajdonosa: Szolnoki Imre ur és neje.

Teljesen új, cseres épület, van rajta három üzlethelyiség, igen jömenetelű fűszerüzlet, italmérés és dohányeladási engedéllyel. Van továbbá 3 szoba, előszoba és egy nagy borivó helyiség. Világos pince, fűskamara, külön kamara, 80 darab sertésre akol, jó vizű kut, külön baromfi-udvar baromfi-óllal.

Az ára 13 ezer koronára van feladva, az elmúlt évben pedig 15 ezer koronáért is kérték már.

Átköltözés miatt.

Különösen most az iskolai beiratkozás idején **óriási raktárunkat** apasztani oo óhajtjuk. oo

Posztó- és gyapjuszövet áruinkat felette olcsó árban

bocsájuk a vevőközönség rendelkezésére. — Ilyen jó alkalom olcsón vásárolhatni ritkán o kínálkozik. **Csak rövid ideig tart.** o

Nagy választék női kosztümszövetekben.

Maradékok különösen olcsón.

Domán és Kurz

Debreczen, Kossuth-utca 3, az Első Debreczeni Takarékpénztár régi épületében. oo

Mint napsugárban

a rózsák, úgy fognak ragyogni a fehérneműk az üstben, ha félórásszal főzzük őket a

Persil

modern mosószerrel!

Vakító fehér ruhák!

Dörzsölés nélkül!

Kefe használata nélkül!

„PERSIL“ dacára meglepő hatásának, sem klórt, sem semmiféle kártékony anyagot nem tartalmaz, s erre nézve teljes szavatosság vállalatik.

Gyár: Voith Gottlieb, Wien, III/1.

:- Mindenütt kapható! :-

Megnyilt! Megnyilt!

Minden szülőnek érdekében áll, hogy ezen áruházat megtekintse Sokat megtakarít, ha az **iskolai évadra**

leánykaruha szükségletét

itt fedezi. Minden nagyságban gyönyörű kész ruhák kaphatók. Selyem, flór és patentharisnyák, rövidárúk, bélések, diszmutárúk, csipkék, jabok, fischük, csipkegallérok, bluzok, pongyolák, kötények, kézi táskák, pipere illatszerek. Mindenféle uri divatcikkek.

Szolid szabott árak.

Reichmann Divatáruháza

a „Royal“ szállodával szemben.

Mindenféle ruhát, csipkefüggönyt, ágy- és asztalterítőt legszébben

fest, tisztít, mos és vasal

Agytollat fertőtleníttve tisztít

H R A B É C Z Y E. D. Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság.

Gar és főüzlet: **SZÉCHENYI-UTCA 42. SZÁM.** Telefon 323. Fióküzletek: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan-u. 11. Telefon 578. Miklós-u. 1. Telefon 1148. szám.

Felvételi telep: Gück Ede uridivat áruháza. Telefon 602.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.